

KOMISIJA ZA ETIKO IN INTEGRITETO

Številka: Su Ek ... in Su Ek ...

Datum: 17. 6. 2019

Komisija za etiko in integriteto je na podlagi drugega odstavka 52. člena Zakona o sodnem svetu (v nadaljevanju ZSSve) obravnavala pobudo sodnikov Okrožnega sodišča v ... višjega sodnika ... in okrožnega sodnika svetnika ... (Su Ek ...) ter pobudo predsednice Okrožnega sodišča v ... okrožne sodnice svetnice ... (Su Ek ...) za sprejem stališča glede etičnosti ravnanja sodnikov, ki sta se ... udeležila javnega shoda, na katerem je politična stranka promovira svoje kandidate za evropske poslance, s katerimi sta se tudi fotografirala, in je na 24. seji 17. 6. 2019 sprejela

načelno mnenje:

Sodelovanje na javnem shodu, na katerem politična stranka promovira svoje kandidate za evropske poslance, in fotografiranje z njimi, ni v skladu z načeloma III (Nepriustranskost) in VII (Nezdružljivost) Kodeksa sodniške etike.

Obrazložitev:

Sodnika Okrožnega sodišča v ..., višji sodnik ... in okrožni sodnik svetnik ... (v nadaljevanju sodnika), sta na Komisijo za etiko in integriteto (v nadaljevanju komisija) naslovila pobudo za sprejem stališča, ali je udeležba na prireditvi, ki je povezana s kakšno politično stranko, v nasprotju z etiko in integriteto sodniške funkcije. V pobudi navajata, da se že več let udeležujeta tradicionalnega pohoda na ..., vedno pa se za kakšno uro zadržita tudi na srečanju, ki ga organizira mariborska podružnica .... Letošnjega srečanja so se udeležili tudi kandidati stranke ... na evropskih volitvah, ki so se jima predstavili, in sta se z njimi tudi fotografirala, pri čemer pa nista vedela, da bo fotografija objavljena v medijih, sicer bi fotografiranje odklonila. Pojasnjujeta, da nista člana, podpornika ali v vodstvu nobene politične stranke in se ne udeležujeta shodov političnih strank. Srečanja mariborske podružnice ... na ... so skozi leta prerasla strankarske okvirje, zato ga nista štela za politični shod ali zborovanje.

Tudi predsednica Okrožnega sodišča v ... je na komisijo naslovila pobudo za sprejem stališča v zvezi z etičnim ravnanjem obeh sodnikov na političnem dogodku (Su Ek ...). Sodnika sta predsednici v poročilu potrdila, da sta se udeležila tradicionalnega pohoda na ..., na katerem so bili prisotni kandidati za evropske poslance ene od političnih strank, s katerimi sta se fotografirala, zavrnila pa sta kakršnokoli vpletenost v konkretno ali katero koli drugo politično stranko.

Komisija je obe pobudi združila v skupno obravnavanje, saj gre v obeh primerih za obravnavanje istih sodnikov in istega dogodka. Ravnanje sodnikov naj bi bilo sporno z vidika kršitve načel III (Nepriustranskost) in VII (Nezdružljivost) Kodeksa sodniške etike (v nadaljevanju kodeks).

V kodeksu so določena pravila za službeno in zasebno ravnanje in vedenje sodnikov zaradi varovanja neodvisnosti, nepristranskosti in poštenosti sodnikov ter ugleda sodniške službe. Sodniki so dolžni spoštovati kodeks sodniške etike pri opravljanju sodniške službe in zunaj nje (prvi in drugi odstavek 53. člena ZSSve).

Vprašanje političnega delovanja sodnikov je že obravnaval sodni svet v zvezi z javnim izražanjem podpore kandidatom za politično funkcijo in sprejel stališče, da to ni v skladu z sodniško etiko,¹ in glede vzdržnosti do politične dejavnosti sodnikov zaradi varovanja njihove neodvisnosti in nepristranskosti v času mirovanja sodniške funkcije². Tudi komisija je v zvezi s političnim delovanjem sodnikov na 21. seji 22. 1. 2019 sprejela načelno mnenje, da udeležba sodnika na povolilnem srečanju ni v skladu z načeloma nepristranskosti in nezdržljivosti.³ Ne glede na to imajo okoliščine konkretnega primera širše in specifične razsežnosti, ki zahtevajo dodatno opredelitev komisije. Gre za pomembno vprašanje sodniške poklicne etike, ki v že sprejetem mnenju in stališčih sodnega sveta ni zajeto, zato je komisija obe pobudi sprejela v obravnavo.

Po oceni komisije sta sodnika kršila načeli III (Nepristranskost) in VII (Nezdržljivost) kodeksa. Nepristranskost pomeni, da sodnik opravlja sodniško funkcijo nepristransko in pri tem ne dopušča, da bi pri sojenju njegova nagnjenja, predsodki ali vnaprejšnja prepričanja, politični, ekonomski ali drugi interesi, njegovo zasebno poznavanje spornih dejstev, javne zahteve ali kritike in druge okoliščine lahko vplivali na njegovo odločitev v konkretni zadevi ali zbujaali videz takega neustreznega vpliva. Nezdržljivost pa sodnika zavezuje, da uravnava svoje zasebne ali javne, plačane ali neplačane zunajsodne dejavnosti tako, da ne prihaja v nasprotje s svojimi poklicnimi dolžnostmi ali ugledom in dostojanstvom sodniškega poklica.⁴

Nobenega dvoma ni, da je udeležba na srečanju, ki ga organizira politična stranka (ali njena podružnica) politični dogodek. Komisija se je v zvezi z bistveno istovrstnimi okoliščinami (povolilno srečanje, ki ga je priredil zmagovalni kandidat za župana) že opredelila, da gre za politični dogodek.⁵ Na srečanju, ki je bilo organizirano v okviru pohoda na ..., so se predstavili kandidati za evropske poslance na tedaj bližajočih se volitvah poslancev iz RS v Evropski parlament (ki so bile 26. 5. 2019), kar daje političnosti dogodka večjo težo in pomen. Volitve so namreč dejanje, s katerim volivci določijo svoje predstavnike, ki v njihovem imenu izvajajo državno oblast, s političnega vidika pa pomenijo aktivno sodelovanje ljudstva pri izvrševanju oblasti.⁶

Komisija je že večkrat poudarila, da morajo sodniki dejansko nepristranskost in videz nepristranskosti vzdrževati in varovati s svojim zadržanim vedenjem v zasebnem in javnem življenju, kar prispeva k ohranjanju videza nepristranskosti in neodvisnosti in s tem zaupanju javnosti vanje in v sodstvo kot institucijo. Sodniki morajo zato sprejeti določene omejitve pri svojem vedenju in ravnanju, ki za povprečnega posameznika ne veljajo. Poleg tega se morajo zavedati, da so nosilci dela oblasti, ki opravljajo drugačno vlogo od tiste, ki jo imajo predstavniki zakonodajnega in izvršilnega dela oblasti. Sodnikova temeljna naloga je sojenje in odločanje na podlagi ustave in zakonov ter presoje dejstev vsakega posameznega primera ob spoštovanju enakosti vseh, zato se od njih pričakuje zadržanost in vzdržnost tudi glede političnega dogajanja, saj morajo biti pri svojih odločitvah ne le prosti, ampak tudi dajati videz, da so prosti političnih vplivov. V nasprotnem primeru je lahko zaupanje javnosti v nepristranskost in neodvisnost sodnika in sodstva zelo hitro okrnjeno. Zaradi varovanja načela nezdržljivosti so sodniki omejeni pri izvajanju tistih zunajsodnih dejavnosti, ki bi z vidika razumnega povprečnega in informiranega opazovalca objektivno lahko ogrozile njihov ugled, neodvisnost in nepristranskost ali videz neodvisnosti in nepristranskosti⁷.

Načelo nezdržljivosti v razmerju do sodnikove politične vzdržnosti ne more biti ustrezno

¹ Stališče, sprejeto na 40. seji Sodnega sveta 21. 9. 2006: <http://www.sodni-svet.si/#javna-podpora-sodnikov-kandidatom-za-politico-funkcijo>

² Stališče, sprejeto na 72. seji Sodnega sveta 20. 3. 2008: <http://www.sodni-svet.si/#politico-delovanje-sodnikov>

³ Dostopno na: http://www.sodni-svet.si/doc/NM_KEI_2019_01_22.pdf

⁴ Komentar kodeksa sodniške etike: http://www.sodni-svet.si/images/stories/Kodeks_sodniske_etike_komentar_sept_2017.pdf, str. 22 in 40.

⁵ Načelno mnenje, sprejeto na 22. seji 21. 1. 2019: http://www.sodni-svet.si/doc/NM_KEI_2019_01_22.pdf

⁶ Grad, F. v: Ustavno pravo (Grad, F., Kaučič, I., Zagorc, S.), 2. spremenjena in dopolnjena izdaja, Ljubljana, Pravna Fakulteta, 2018, str. 285-286.

⁷ Primerjaj Komentar kodeksa sodniške etike: http://www.sodni-svet.si/images/stories/Kodeks_sodniske_etike_komentar_sept_2017.pdf, str. 25, 40 in 41.

uveljavljeno, če sodnik sodeluje na političnih shodih ali zborovanjih politične stranke⁸. Gledano z očmi razumnega povprečnega posameznika bi bila z vidika priporočene politične vzdržnosti sodnikov sporna lahko že sama udeležba na srečanju kandidatov za evropske poslance, še toliko bolj pa to drži, če to spremlja fotografiranje s kandidati politične stranke. To nedvomno krni videz sodnikove nepristranskosti.

Fotografiranje na javnem shodu je že po naravi stvari praviloma namenjeno objavi, zato pojasnilo sodnikov, „da se s kandidati za evropske poslance ne bi fotografirala, če bi vedela, da bodo fotografije objavljene v medijih“, kaže na pomanjkanje njune preišljenosti in ju ne razbremenjuje. Odzivi medijev na ravnanje sodnikov potrjujejo dejstvo, da so pričakovanja javnosti glede visoke etične držbe sodnikov vedno večja, česar se morajo sodniki ves čas zavedati tako pri opravljanju sodniške funkcije kot tudi v zasebnem življenju. Končno je nepomembno, da sodnika, kot navajata, nista člana nobene politične stranke, da nista v vodstvu stranke in se sicer ne udeležujeta političnih shodov.

**Predsednica Komisije za etiko in integriteto
mag. Nina Betetto**

---

⁸Primerjaj Komentar kodeksa sodniške etike: http://www.sodni-svet.si/images/stories/Kodeks_sodniske_etike_komentar_sept_2017.pdf, str. 41.